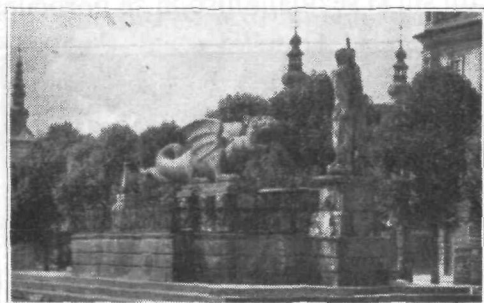

venskemu narečju. Nasprotno pa sta ziljsko in podjunsko narečje zelo različna.

Značilno za rožansko kakor za ziljsko narečje je, da se kakor ponekod na Gorenjskem črka »k« pred »i« in »e« izgovarja kot »č«. N. pr. »čita« namesto »kita«, »če-

Celovski „lintvern“

pa« namesto »kepa«. Podjunkskemu narečju pa je taka izgovorjava popolnoma tuja. Podjunčan pravi: »kje«, »kita«, »kihat« itd. Pač pa je posebnost podjunskega narečja značilna izgovorjava samoglasnikov, ki se izgovarjajo podobno kakor ponekod na štajerskem. N. pr. »svomo trasem« (slamo tresem); »môti« (mati); »tristo môčkov« (tristo mačkov); »kam pa grâš« (kam pa greš); »pa jutr dôš še anéga« (pa jutri daš

še enega); »patek« (petek; tudi Poljaki pravijo »patek« namesto »petek«); »jaz'k« (jezik).

Zanimivo je, da v Podjuni nekaterih besed, ki so v Rožu, ob Zili in na Gorenjskem splošno v rabi, sploh ne poznajo. Podjunčan ne pozna besede »fleten« (ki prihaja iz nemškega »flott«), v Rožu je to, podobno kakor na Gorenjskem, najnavadnejša beseda. Rožan pravi kakor Gorenjec: »mavha«, Podjunčan: »torba«. Rožan pravi: stric, Podjunčan: ujc in ujčej (pomanjševalno). Rožan pravi: tle (= tukaj), Podjunčan: štu.

Popolnoma različen je naglas. Podjunkski naglas spominja na hrvaščino, v Rožu in ob Zili naglašajo kakor na Gorenjskem. Podjunčan pravi: véčer, n. pr.: dober véčer, ime, srebro, zláto, blágo, kóze, drúve (= drva), jésen, vígred, účen, visok, péčen in páčen, dóma, úho, óko, zóbi, lúdi. — Rožan pravi: veja je počila, Podjunčan: veja je poknila. Rožan: je že prou, Podjunčan: je že prau.

V Podjuni pravijo: kruh, nit, miš, nič, dim; v Rožu in ob Zili pa kakor na Gorenjskem: kr'h, n't, m's, n'č, d'm.

Rožansko narečje je mehkeje od Podjunskega.

(Konec prihodnjič.)

Izdelki iz steklenih biserov

Če hočemo ob katerikoli priliki, pa naj si bo to za god ali rojstni dan mamiči, očku ali sestricam, kaj lepega in koristnega podariti, imamo takih daril za drag denar skoro v vsaki trgovini na razpolago. Toda veliko večje veselje napravljajo nam in našim obdarjencem darila, ki jih izgotovimo v ta namen sami. Zelo priporočljivi za darila so različni izdelki iz steklenih, lesenih in koščenih biserov (kroglic, ploščic, koral), ki jih lahko kupimo v vsaki trgovini, kjer prodajajo vezenine in druge take izdelke.

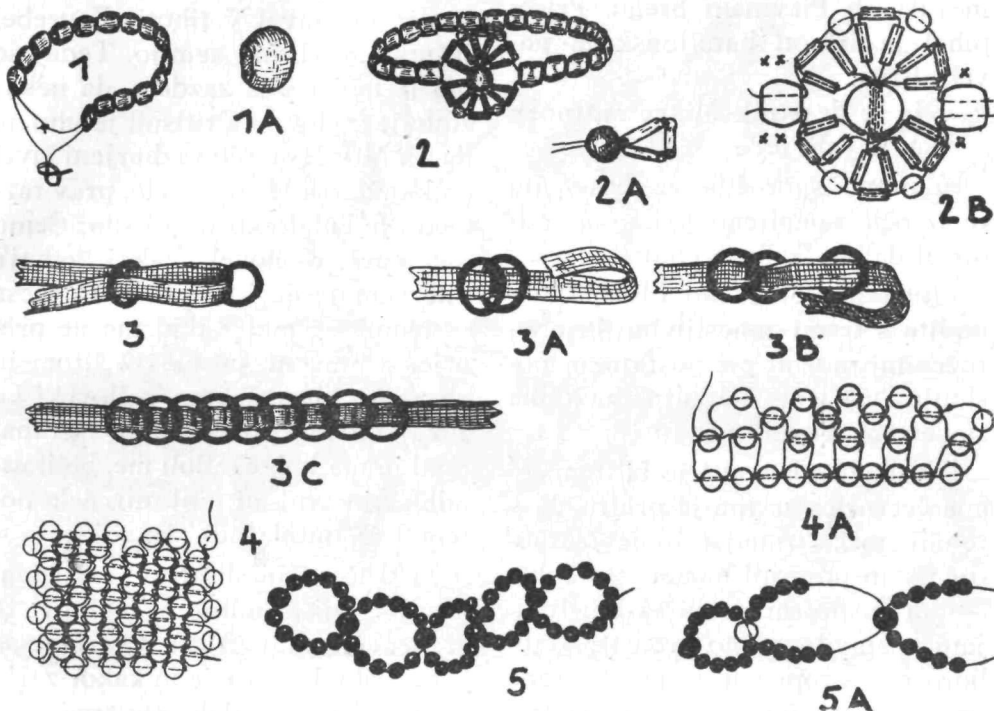
Na naši sliki (št. 1., 2., 3.) vidimo tri različne obroče za prtičke, napravljene iz tega materiala. Obroč št. 1 je izdelan iz 17 ploščatih biserov z dvema luknjicama (št. 1 a), ki so nanizani na dveh tankih gumijastih vrvicah, katerih konce enostavno zavozlamo (št. 1). Za obroč, ki ga vidimo na sliki 2., potrebujemo 18 lesenih kroglic, približno 1 do 1½ cm dolgih in ½ cm debelih, nadalje en okrogli biser s premerom ½

do 1 cm, 4 majhne, enkrat preluknjane kroglice in več ploščatih biserov. Najprej potegnemo močno tenko vrvico (surovi sukanec) skozi okroglo kroglico, nanizamo nanj tri podolgovate in potegnemo vrvico zopet skozi okroglo kroglico (glej sliko 2 a). Nato nanizamo zopet tri podolgovate bisere in potegnemo na isti način kakor preje vrvico skozi okrogli biser. Tako delamo naprej, da dobimo končno nanizane šestkrat po 3 bisere v obliki zvezde (slika 2 b). En konec vrvice, ki ga v začetku izdelave nismo nič rabili, in drugi konec pa trdno zavozlamo skupaj. Nato vzamemo dve tenki gumijasti vrvici kakor pri obroču št. 1, potegnemo eno v levo, drugo pa v desno pri točki X skozi prvo kroglico, ki tvori rob zvezde, nanizamo nanjo po en majhen okrogel biser in potegnemo gumijasto vrvico skozi naslednjo podolgovato kroglico. Tako delamo dalje, da prideta oba konca gumijastih vrvic pri točki XX skupaj. Na-

to nanizamo ploščate bisere in zavozlamo zopet oba konca gumijastih vrvic. Obroč za prtiček je končan in je kaj ličen in pripraven.

Prtičkov obroč (št. 3) je posebno prikladen tam, kjer je v družini več članov; vsak si namreč lahko izbere svoj obroč za prtiček po barvi, ki jo ima trak. Na ta način lahko prtičke ločimo med seboj po barvi obroča. Za sestavo tega obroča potrebujemo močan, pisan ali enobarven trak v širi-

kroglico v prvi vrsti in potegnemo vrvico skozi naslednjo. Nato natakemo zopet novo kroglico, pustimo eno v prvi vrsti nedotaknjeno in potegnemo vrvico skozi naslednjo kroglico. Tako delamo kar naprej, da je druga vrsta gotova (slika 4 a). Ko je vrvica potegnjena skozi zadnjo kroglico prve vrste, nanizamo nov biser in potegnemo vrvico skozi zadnjo kroglico v drugi vrsti. Če natakemo nato še eno novo kroglico, pričnemo delati s tem tretjo vrsto. Naša

ni 1 cm in dolžini 50 do 60 cm in 10 belih koščeni obročkov (kaksršne rabi mamica za zastore) s premerom 12 mm. Najprej nanizamo dva obročka na trak, potegnemo začetek traku skozi prvi obroček (slika 3 a) in nato še enkrat skozi drugi obroček. Tretji obroček natakemo zraven in potegnemo trak zopet skozi drugi in še enkrat skozi tretji obroč (slika 3 b). Nadalje nanizamo četrti obroček, potegnemo trak skozi tretjega in še enkrat skozi četrtega. Tako spravimo vse obročke na trak in zvezemo začetek in konec traku v lepo pentljo (št. 3 c).

Iz okroglih bisero v različnih barvah izdelamo lahko še podstavek za vaze in podobno posodje (slika št. 4). Najprej nanizamo na tenko vrvico neenako število bisero. Zadnja nanizana kroglica tvori prvo za prihodnjo vrsto. Vrvico potegnemo še enkrat skozi predzadnjo kroglico prve vrste, natakemo nov biser, izpustimo eno

slika nam pokaže potek izdelave pri še nedokončanem kosu podstavek; slika 4 pa predstavlja končani podstavek.

Ogrlico (slika 5) naredimo iz nekaj majhnih steklenih bisero in iz nekaj večjih, ki naj bodo manjšim primerne barve. Najprej vzamemo kos močne svilene vrvice, nanizamo nanjo pet majhnih bisero, natakemo na te večji biser, nato nabere mo na vrvico zopet pet majhnih bisero in zopet enega velikega. Vse to potegnemo proti sredini, da ostaneta oba konca vrvice enako dolga. Skozi večjo kroglico potegnemo od druge strani drugi konec vrvice, tako da se obe vrvici v kroglici križata. Nato nanizamo spet na vsako stran po 5 bisero in križamo trake v večjem biseru (slika 5 a). Tako delamo toliko časa, da je ogrlica dovolj dolga, nato jo zavežemo.

To bo veselja v hiši, ko bosta gođovali zlata mamica in ljuba sestrca!